

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 362/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Marekom Tauberom, advokátom, Hviezdoslavova 11, Spišská Nová Ves, proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 10Er/191/2005-76 z 22. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o náhrade trov exekúcie. Uznesenie žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že mu bude priznané finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

II.

2. Na návrh v tom čase troch maloletých z 30. novembra 2005 okresný súd poveril vykonaním exekúcie exekútora o vymoženie výživného podľa rozhodnutia z 31. októbra 2005, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný na každého z oprávnených maloletých platiť výživné od novembra 2005 po 21,41 eur mesačne. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 29. septembra 2015 bola exekúcia podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) pre zánik vymáhaného práva zastavená s tým, že sťažovateľ exekútorovi nahradí trov exekúcie 587,98 eur.

3. Proti výroku o náhrade trov exekúcie podal sťažovateľ 26. októbra 2015 odvolanie, čo odôvodnil tým, že exekútor vykonal len pár úkonov, a preto je jeho odmena neprimeraná. V doplnení odvolania z 10. novembra 2015 uviedol, že k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávnených, pretože v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie nemal žiaden dlh na výživnom, keďže 26. septembra 2005 zložil do notárskej úschovy 6 000 Sk ako výživné za september až november 2005 a nemohol ovplyvniť to, že notár výživné oprávneným zaslal až 6. decembra 2015. Preto okresný súd pochybil, keď skôr nevyhovel jeho námietkam proti exekúcii, čo odôvodnil tým, že došlo k omeškaniu s platením výživného za november 2005, ktoré bolo zaplatené až 6. decembra 2005. Okrem toho sťažovateľ poukázal na to, že aj následne si vyživovaciú povinnosť riadne plnil, a preto bola exekúcia na vymoženie ďalšieho výživného nedôvodná a ako taká mala byť okamžite zastavená. Zastavenia sa domáhal už v roku 2007, no vyhovené tomu bolo až v roku 2015.

4. Vzhľadom na to, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka sa podaním odvolania sťažovateľa podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku zrušilo, o náhrade trov exekúcie okresný súd znova rozhodol ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením tak, že sťažovateľ je povinný exekútorovi nahradiť trovy 587,98 eur. Okresný súd uviedol, že k zastaveniu exekúcie môže dôjsť z niektorých zákonných dôvodov. Spravidla aj pri zastavení exekúcie má povinný podľa § 197 Exekučného poriadku nahradiť trovy exekúcie. K tomu však podľa § 203 Exekučného poriadku nemusí dôjsť, ak k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávneného. Tieto skutočnosti však zistené neboli, a preto je trovy exekúcie povinný nahradiť sťažovateľ ako povinný.

III.

5. Sťažovateľ namieta, že okresný súd sa vôbec nezaoberal jeho námietkami v odvolaní a v doplnení odvolania. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné, nepresvedčivé a zjavne arbitrárne. Súd v podstate len citoval ustanovenia zákona, avšak vôbec sa nezaoberal jeho argumentáciou. Sťažovateľ požaduje aj priznanie finančného zadosťučinenia, pretože jeho dôvera v súd je oprávnene spochybnená, keďže rozhodnutie má plniť aj výchovnú funkciu. Priznané finančné zadosťučinenie by bola určitá sankcia za porušenie jeho ústavných práv dlhoročnou nečinnosťou okresného súdu.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

7. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že ich skutkové a právne závery môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu len vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže otázka trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania

treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, III. ÚS 470/2021).

8. Po zrušení uznesenia vyššieho súdneho úradníka o náhrade trov exekúcie znova na základe odvolania sťažovateľa rozhodoval sudca okresného súdu, a to podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. Postup okresného súdu pri aplikácii na vec sa vzťahujúcich procesných noriem – Exekučného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku – nemožno hodnotiť ako svojvoľný či odporujúci ich zmyslu a účelu. Podstatou námietky sťažovateľa je to, že okresný súd sa nezaoberal dostatočne jeho argumentmi v odvolaní. Čo sa týka rozhodnutia o tom, kto nahradí trovy exekúcie, je zrejmé, že argumentácia okresného súdu vychádza z právnej úpravy obsiahnutej v § 197 ods. 1 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, z ktorých vyplýva, že náklady exekúcie znáša povinný a len ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže oprávnenému uložiť náhradu trov exekúcie. Okresný súd stroho uviedol, že skutočnosti, ktoré by odôvodňovali náhradu trov exekúcie oprávnenými, nezistil. Z podstaty dostatočnosti odôvodnenia okresného súdu je však podstatné, že sťažovateľ v odvolaní uviedol len to, že neskoré poukázanie výživného zaviniť notár, ktorému do úschovy vložil peniaze na výživné, no notár ich poukázal až po splatnosti výživného. I strohá argumentácia okresného súdu však sťažovateľovi dáva odpoveď na otázku, z akého dôvodu je povinný nahradiť trovy exekúcie. Nemožno dospieť k záveru, že by argumentácia okresného súdu viedla k extrémnemu vybočeniu či už z povinnosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia alebo jeho vecnej správnosti, keďže je zrejmé, že oprávneným nemožno pričítať to, že sťažovateľ výživné zložil do úschovy, z ktorej im výživné bolo poskytnuté až po jeho splatnosti.

9. Okresný súd v namietanom uznesení preskúmal exekútorom uplatnené trovy exekúcie. Na rozdiel od exekútora, ktorý si odmenu vo výške 20 % vyčíslil zo základu 3 083,04 eur, ktorá predstavuje plnenie výživného za 47 mesiacov, priznal súdnemu exekútorovi odmenu zo základu 2 376,51 eur, t. j. z dlžného výživného a trojročného plnenia, t. j. za 36 mesiacov. Súd tak priznal exekútorovi odmenu 475,30 eur, ako aj 14,68 eur za poštové poplatky, ktoré boli exekútorom riadne preukázané. Exekútorovi nepriznal uplatnenú náhradu telekomunikačných výdavkov, pretože ich vynaloženie nebolo preukázané. Pretože súdny exekútor je platiteľom dane z pridanej hodnoty, bola mu z odmeny a náhrad priznaná aj táto daň. Z tohto odôvodnenia je zrejmé, že okresný súd sa zaoberal aj výškou priznanej náhrady trov konania, ktorá nebola primárne závislá od počtu a charakteru úkonov exekútora, ale od paušalizujúcej právnej úpravy. Z argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti však nevyplýva, v čom konkrétne by tieto úvahy mali byť nesprávne tak, aby bolo možné identifikovať extrémny právny omyl pri určení ich výšky. Preto napadnuté rozhodnutie nevykazuje prvky nedostatočnosti odôvodnenia alebo zjavného právneho omylu, ktoré by umožňovali dospieť k záveru o porušení ústavných práv sťažovateľa.

10. Sťažovateľovi možno dať za pravdu, že okresnému súdu trvalo neprimerane dlho rozhodnúť o zastavení exekúcie a náhrade trov. Sťažovateľ mohol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov pri rozhodovaní o jeho návrhu na zastavenie exekúcie uplatniť podaním ústavnej sťažnosti, čo aj urobil, no podal ju oneskorene, čo malo za následok jej odmietnutie uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 19/2017 z 10. januára 2017.

Z dĺžky konania nemožno vyvodit' porušenie ústavných práv sťažovateľa namietaným uznesením okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2023

Robert Šorl
predseda senátu